

skon kinderopvang
Net zo ondernemend als kinderen

Initiatief beloond

Opleiding 'interactie in beeld' met kinderen

Een kinderverblijf is méér dan een plek waar ouders hun kind om praktische redenen naartoe brengen. Het is een verlengstuk van thuis, een stimulerende leefomgeving. Alleen als kinderen zich er prettig en veilig voelen, kunnen ze zich optimaal ontwikkelen.

In Nederland is veel aandacht voor de kwaliteit van de kinderopvang. De overheid stelt tal van eisen, bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne, groeps grootte en inrichting. Een goede zaak vinden wij als skon kinderopvang. Wij zijn ervan overtuigd dat vooral *pedagogisch medewerkers* bepalend zijn voor de kwaliteit van de opvang. Het is belangrijk dat zij respectvol, liefdevol en stimulerend met de kinderen omgaan. Zij scheppen de voorwaarden waarbinnen élk kind zich prettig voelt en ontwikkelt.

Een beeld zegt meer dan 1.000 woorden

De opleiding 'interactie in beeld' is een uitstekend instrument om de kwaliteit en de professionaliteit van pedagogisch medewerkers verder te verbeteren.

Voordelen 'interactie in beeld':

- Betere ontwikkeling van het individuele kind.
- Meer respect voor het kind.
- Minder werkdruk voor de pedagogisch medewerker.

Investeren in professionaliteit

Riné van Dingstee, algemeen directeur van skon kinderopvang: "Kinderopvang is ons vak. Daarom investeren we systematisch in de professionaliteit van onze pedagogisch medewerkers. Dat is goed voor de pedagogisch medewerkers, maar natuurlijk vooral voor de kinderen. Wij verlangen immers dat pedagogisch medewerkers optimaal zijn toegerust om de ontwikkeling van het kind te ondersteunen en te stimuleren. Als professionele kinderopvangorganisatie moet je blijvend nadenken over de prijs-kwaliteit-verhouding; die moet in orde zijn. Voor de ontwikkeling van het kind is het van belang dat ouders selecteren op de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers. Wij vinden het van belang dat het kinderverblijf daar continu in investeert. Wanneer wij als kinderopvangorganisatie ons willen blijven onderscheiden in de markt is het noodzakelijk om dat vooral te doen op het vlak van professionaliteit van de pedagogisch medewerkers."

Hoe werkt het?

Een speciaal opgeleide interactiebegeleider maakt filmopnames van een pedagogisch medewerker. Zo'n opname duurt circa 5 minuten. Dat lijkt misschien weinig, maar in de praktijk blijkt het voldoende om (veelal ingesloten) interactiepatronen op beeld vast te leggen. Nadat de opnames zijn gemaakt, vindt er een reflectiebijeenkomst plaats. Deze duurt ongeveer een halfuur. Tijdens deze bijeenkomst bekijken de interactiebegeleider en de pedagogisch medewerker samen de opnames. De opnames worden op micro-niveau geanalyseerd. Relevante fragmenten worden stilgezet of herhaald, zodat de (non)verbale communicatie van de pedagogisch medewerker én kind goed wordt blootgelegd. Door de opnames wordt de interactie opeens objectief en bespreekbaar. Door terug te kijken naar de beelden, kan de pedagogisch medewerker de initiatieven van het kind en succesvolle interactiemomenten leren herkennen en daarna dus ook uitbouwen. Kortom: de opleiding 'interactie in beeld' is niet probleemgeoriënteerd, maar gaat uit van de (latent) aanwezige kracht van de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker wordt geholpen om die kracht verder uit te bouwen.

Anja de Rek, beleidsmedewerker Kwaliteit & Pedagogiek binnen skon: "Soms denken pedagogisch medewerkers dat de interactiebegeleiding een soort verkapt beoordelingsinstrument is. Integendeel. De filmopnames laten juist zien op welke momenten een pedagogisch medewerker goed reageert en zij krijgt handvatten en tips aangereikt om dat verder uit te bouwen. Dát is de kern!"

Betere ontwikkeling van het kind

Kinderen nemen de hele dag initiatieven om zich te ontwikkelen. Het is belangrijk dat deze initiatieven herkend worden en werkelijk 'ontvangen' worden. De kinderen voelen zich dan begrepen. De pedagogisch medewerker leert dus hoe ze de basiscommunicatie (de interactie) met het kind en binnen de groep kan verbeteren. Het gaat dus om de verbale en non-verbale communicatie van zowel het kind als van de pedagogisch medewerker. Daarbij zijn zaken zoals oogcontact, intonatie, gezichtsexpressie, houding en bewegingen belangrijk. Bij het ene kind zijn de initiatieven makkelijker te herkennen dan bij het andere kind. De pedagogisch medewerker leert om élk initiatief van élk kind te herkennen, zodat ook élk kind kan worden gestimuleerd in zijn ontwikkeling en zich prettig voelt in een veilige omgeving.

Meer respect voor het kind

De initiatieven die het kind laat zien en de signalen die het geeft zijn niet altijd positief. Soms gedraagt een kind zich negatief en verstorend. Geen enkele pedagogisch medewerker vindt dat prettig. De filmopnames laten echter zien waar de ontstemming van het kind vandaan komt. Als een pedagogisch medewerker dat leert zien, zal ze anders (positiever) op het kind reageren. Het kind merkt dat direct; het voelt zich gezien en erkend en voelt zich daardoor prettiger. Pedagogisch medewerkers die met de methodiek van de interactiebegeleiding werken, geven aan dat de sfeer in de groep beter is geworden, dat er minder ontstemming is en dat er minder huilende en ruziënde kinderen zijn.

Tijdens de interactiebegeleiding leren pedagogisch medewerkers ook om op een positieve, prettige manier leiding te geven aan de groep en aan de individuele kinderen in die groep. De pedagogisch medewerker wordt getraind om bijvoorbeeld meer rond te kijken, alle kinderen beter bij de groep te betrekken, de beurten gelijk te verdelen en samen te handelen. Soms heeft de pedagogisch medewerker zelf een centrale rol in de interactie en de groepsdynamiek en soms functioneert ze op de achtergrond. Dan stimuleert en ondersteunt ze de interactie tussen kinderen en springt even bij als de interactie stopt. Ook dát is leidinggeven.

Minder werkdruk voor pedagogisch medewerkers

Veel pedagogisch medewerkers zijn té taakgericht. Zij worden volledig in beslag genomen door de talloze zorgtaken die er elke dag uitgevoerd moeten worden, zoals maaltijden, luiers verschonen, kinderen in bed leggen. Tijdens dergelijke momenten zijn veel pedagogisch medewerkers uitsluitend bezig met de betreffende taak en zijn nauwelijks gericht op de kinderen en op de interactie met en tussen de kinderen. Dat is ongewenst en onnodig. De taakgerichte momenten kunnen uitstekend gebruikt worden om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren en om een gezellige sfeer in de groep te creëren. Dat kost geen extra tijd. Het vraagt van de pedagogisch medewerkers alleen een andere intentie. Pedagogisch medewerkers zullen hierdoor hun werk als minder belastend ervaren. Ze gaan meer genieten van de kinderen, krijgen (nog) meer plezier in hun werk en de werksatisfactie wordt groter.

Interactiebegeleiding geeft snel resultaat

De interactiebegeleiding heeft doorgaans bijzonder snel effect. Circa drie filmopnames (plus de bijbehorende reflectiebijeenkomsten) zijn al voldoende om het gedrag van de pedagogisch medewerker in positieve richting te veranderen. Skon vindt het overigens belangrijk dat de basiscommunicatie een blijvend punt van aandacht is.

Ervaringen

Ardi van Wiechen is opleider/coördinator van de opleiding 'interactie in beeld'. "Ik vind het verbazingwekkend dat we in Nederlandse kinderverblijven alles willen controleren. Sinds kort is er aandacht voor het allerbelangrijkste: de manier waarop pedagogisch medewerkers met kinderen omgaan! Dankzij de filmbeelden leren de pedagogisch medewerkers om de initiatieven van kinderen te herkennen en daarop te reageren. Hierdoor zullen kinderen zich meer uitgedaagd voelen, het leuker en prettiger vinden in de groep en ze gaan zich dus nóg meer ontwikkelen. Kortom: je helpt kinderen om lekker groot te worden!"

Rosalie Maurix is pedagogisch medewerker bij de blauwe lijster™ in Vught. "Ik vond het erg leuk om opnames van mijzelf te zien. Tijdens de interactiebegeleiding heb ik geleerd om allerlei zaken beter te benoemen. Bijvoorbeeld de dingen die ik zelf doe. Het is voor een kind niet prettig als je een zakdoek pakt en onaangekondigd zijn snotneus schoonpoetst. Als je met de kinderen praat over de dingen die je doet/gaat doen, is dat prettiger en veiliger voor ze. Zo ontstaat er meer rust in de groep. Ik heb ook geleerd dat ik de initiatieven van de kinderen duidelijk kan benoemen. Al met al merk ik dat de filmopnames me meer zelfvertrouwen hebben gegeven. Je ziet namelijk de dingen die heel goed gaan en daar mag je best trots op zijn!"

Debby Hendricks is opleider 'interactie in beeld' en manager bij de blauwe muis™ in Mijdrecht. "Ik merk dat interactiebegeleiding écht werkt. Er gaan ontzettend veel initiatieven van kinderen verloren, ze worden niet opgemerkt. Dankzij de filmopnames gaan de pedagogisch medewerkers de initiatieven veel beter herkennen. En als je daar eenmaal oog voor krijgt, ga je steeds méér zien. Interactiebegeleiding is voor elke pedagogisch medewerker een waardevol instrument, ook voor hen die al jarenlang met kinderen werken. Aan de hand van de opnames kun je elke pedagogisch medewerker tips geven die het werk leuker en interessanter maken. Pedagogisch medewerkers leren dat ze elk moment van de dag kunnen benutten voor leuk contact en waardevolle interactie. Hierdoor raken de pedagogisch medewerkers dat belastende taakgevoel eindelijk kwijt!"

Interactiebegeleiding in uw kinderverblijf

U kunt de interactiebegeleiding op verschillende manieren inzetten in uw eigen organisatie:

1. Skon leidt één of meerdere van uw mensen op tot gecertificeerd interactiebegeleider.

De opleiding bestaat uit tien bijeenkomsten van circa vier uur, verspreid over een halfjaar. Aan deze opleiding kunnen maximaal zeven mensen deelnemen. Doorgaans zijn dat vestigingsmanagers, (pedagogische) staf/beleidsmedewerkers en/of pedagogisch medewerkers met hbo werk- en denkniveau. Tijdens de opleiding leert men om initiatieven van het kind en succesvolle interactie te herkennen en te analyseren. Vanzelfsprekend is er ook veel aandacht voor de wijze waarop de feedbackgesprekken met pedagogisch medewerkers zo goed mogelijk kunnen worden gevoerd. Na afloop van de opleiding zijn de deelnemers skon-gecertificeerd interactiebegeleider in de kinderopvang. Vervolgens kunnen zij zelf de pedagogisch medewerkers binnen uw eigen organisatie gaan professionaliseren met behulp van de interactiemethodiek. Kosten: € 1.798,- per deelnemer (prijsspeil 2010), inclusief lunch en opleidingsmap.

Een incompany-opleiding is een mogelijkheid. Het minimaal aantal deelnemers hiervoor is 5 personen.

Kwaliteitskring

Het behaalde skon-certificaat heeft een geldigheidsduur van drie jaar. Verlenging van het certificaat is mogelijk indien minimaal eenmaal per jaar deelgenomen wordt aan een kwaliteitskring. Hierin worden kennis en ervaring uitgewisseld en wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen in het werkveld.

Deelnemers van de kwaliteitskring ontvangen een kwaliteitskaart waarop de inbreng per deelnemer wordt bijgehouden aan de hand van de relevante aandachtsgebieden en certificeringeisen. Het is mogelijk om u in te schrijven voor meerdere kwaliteitskringen per jaar.

Kosten: € 193,50 per kwaliteitskring (prijsspeil 2010).

2. U huurt een ervaren interactiebegeleider in bij skon.

Deze interactiebegeleider gaat de pedagogisch medewerkers binnen uw team verder professionaliseren met behulp van de interactiemethodiek. Kosten: € 550,- (excl. reiskosten en reistijd; prijsspeil 2009) voor één pedagogisch medewerker (drie sessies á 2 uur).

3. Voorlichtingsbijeenkomst

Skon verzorgt bij u op locatie een voorlichtingsbijeenkomst, lezing, een (meer) praktisch georiënteerde workshop of een ouderavond over de interactiemethodiek (duur: circa 1,5 uur).

Kosten: € 350,- (excl. reiskosten en reistijd; prijsspeil 2009).

Tip

Het ministerie van OCW heeft financiële middelen beschikbaar gesteld. Er is 40 miljoen euro aan de sector gegeven en daarvoor is een tijdelijk instituut opgericht: stichting Bureau Kwaliteit Kinderopvang (BKK). Het geld is bedoeld om de pedagogisch medewerkers in de kinderopvang een impuls te geven door bijscholing van pedagogisch medewerkers te subsidiëren. Besloten is dat het pedagogisch kader 0 t/m 4 jaar uitgangspunt wordt voor de scholing. Voor een subsidieaanvraag voor de opleiding 'interactie in beeld' verwijzen wij u naar de website van het BKK.

Interesse? Wilt u meer weten over de opleiding 'interactie in beeld' met kinderen of over de vervolgcursussen, neem dan contact op met Ardi van Wiechen, coördinator/opleider 'interactie in beeld'. Zij vertelt u graag meer over de methodiek en de manier waarop u deze kunt inzetten binnen uw organisatie. Ardi van Wiechen is bereikbaar via telefoonnummer 06 10 61 46 56 en per mail via opleidingen@skon.nl.